

Spis treści

ROMANTYZM

1. Czas przełomu

- Adam Mickiewicz, *Zima miejska* (fragmenty) / 10
- Jan Śniadecki, *O pismach klasycznych i romantycznych* (fragmenty) / 11
- Maurycy Mochnacki, [*Pseudoklasycyzm a klasycyzm antyczny*] / 12
- Maurycy Mochnacki, [*Walka między klasykami i romantykami*] / 14
- Friedrich Schlegel, [*Poezja romantyczna*] / 15
- William Blake, * * * [*Rousseau, Voltaire, możecie szydzić...*] / 16
- Friedrich Schiller, *Rękawiczka* / 17
- Isaiah Berlin, *Kontroświecenie* (fragmenty) / 18
- Mario Praz, [*„Romantyczny” – określenie przybliżone*] / 21

2. Bunt młodych

- Zygmunt Krasiński, *Do Kajetana Koźmiana* / 24
- Roman Zmorski, *Ognia!* / 24
- Alina Witkowska, *Republika młodych* (fragmenty) / 25
- Maria Janion, [*„Sprzysiężenie” młodzieńców*] / 27
- Józef Ignacy Kraszewski, [*Kółko fantastyków*] / 30
- Aleksander Nawarecki, *Bałaguly* (fragmenty) / 31
- William Hazlitt, *O poczuciu nieśmiertelności w wieku młodzieńczym* (fragmenty) / 33

3. W świecie duchów. Tajemnica istnienia i wyzwolenie wyobraźni

- Adam Ważyk, [*Układ między księdzem a przyrodnikiem*] / 35
- Ireneusz Opacki, [*Wyłom w porządku świata*] / 37
- Adam Mickiewicz, *Do przyjaciół. Posyłając im balladę „To lubię”* / 39
- Adam Mickiewicz, *To lubię* / 40
- Adam Mickiewicz, *Ucieczka* / 44
- Antoni Odyniec, Juliusz Słowacki, *Nie wiadomo co, czyli romantyczność* / 48
- Edgar Allan Poe, *Portret owalny* / 49
- Ernst Theodor Amadeus Hoffmann, *Złoty garnek. Bajka nowożytnych czasów* (fragment) / 52
- Meyer H. Abrams, [*Fantazja i wyobraźnia*] / 53

4. Miłość

Stanisław Wasylewski, *O miłości romantycznej* (fragmenty) / 55

Andrzej Banach, [*Ubóstwienie kobiety*] / 56

William Blake, *Chora róża* / 58

Adam Mickiewicz, *Dziady. Widowisko. Część I* (fragment) / 58

Adam Mickiewicz, *Do M * * ** / 60

Adam Mickiewicz, *Niepewność* / 61

Adam Mickiewicz, *Sonety. III* / 62

Adam Mickiewicz, *Sonety. XV: Dzień dobry* / 63

Zygmunt Krasiński, [*Diały, pokaż mi się*] / 63

Cyprian Norwid, *Czułość* / 64

Cyprian Norwid, * * * [*Daj mi wstążkę błękitną...*] / 64

Emily Brontë, *Wichrowe wzgórza* (fragment) / 65

Philippe Ariès, [*Ta, którą kocha, żyje jako duch*] / 67

5. Człowiek wobec natury. Podróż

Immanuel Kant, [*Wzniosłość przyrody*] / 69

William Wordsworth, *Scena nocna* / 69

Samuel Coleridge, *Inskrypcja u źródła na wrzosowisku* / 70

Andrzej Banach, *O potrzebie egzotyizmu* (fragmenty) / 71

Charles Baudelaire, *Zaproszenie do podróży* / 72

Adam Mickiewicz, *Pożegnanie Czajld Harolda. Z Lorda Byrona* (fragmenty) / 74

Ryszard Przybylski, [*„Błędni Polacy”*] / 75

Adam Mickiewicz, *Do * * * Na Alpach w Splügen 1829* / 76

Juliusz Słowacki, *Rzym* / 77

Juliusz Słowacki, *Na szczycie piramid* / 78

Juliusz Słowacki, *W Szwajcarii* (fragment) / 79

Juliusz Słowacki, *Podróż do Ziemi Świętej z Neapolu* (fragmenty) / 80

Zygmunt Krasiński, *Góra Brevent* / 81

6. „Ja”. Narodziny indywidualizmu

Cyprian Norwid, *Nerwy* / 83

Friedrich Schlegel, [*Czym jestem*] / 84

Charles Baudelaire, [Ja] / 84
Michał Lermontow, * * * [Nie, jam nie Byron...] / 84
Adam Mickiewicz, Żeglarz (fragmenty) / 85
Zygmunt Krasiński, * * * [Żem zdrowszy dzisiaj...] / 85
Albert Camus, *Bunt dandyśów* (fragmenty) / 86

7. Wiara i nadzieja

Henri Peyre, *Romantyzm, religia i religie* (fragmenty) / 87
Northrop Frye, [Do wewnątrz] / 88
William Blake, *Wszystkie religie są jednością* / 89
George Gordon Byron, *Kain* (fragmenty) / 90
Adam Mickiewicz, * * * [Broń mnie przed sobą samym...] / 91
Juliusz Słowacki, * * * [Mój król, mój Pan – to nie mocarz żadny...] / 92
Juliusz Słowacki, *Genesis z Ducha* (fragmenty) / 93
Cyprian Norwid, *Fraszka (!) [II]* / 93

8. To my jesteśmy historią...

Thomas Carlyle, [Mężowie i bohaterowie] / 94
Andrzej Kijowski, [W Warszawie zaczął się wiek XIX] / 96
Adam Mickiewicz, *Śmierć Pułkownika* / 97
Seweryn Goszczyński, *Przy sadzeniu róż. Do M. S.* / 98
Gustaw Ehrenberg, *Szubienica Zawiszy* / 99
Zygmunt Krasiński, [Tak poginęło całe pokolenie] / 100
Jurij Łotman, [Na wielkiej scenie historycznej] / 101

9. Dramat romantyczny

Victor Hugo, *Przedmowa do dramatu Cromwell* (fragmenty) / 103
George Sand, *Szkic o dramacie fantastycznym* (fragmenty) / 104
Michał Masłowski, [Teatr przeżycia i przemiany] / 104
Alina Kowalczykowska, [Wizja przestrzeni w dramatach Słowackiego] / 105
Zofia Stefanowska, *Wielka – tak, ale dlaczego improwizacja?*(fragmenty) / 107
Zygmunt Krasiński, * * * [Mord elektrycznym prądem się rozpostrze...] / 109

10. Ojczyzna Polaków

Adam Mickiewicz, *Do matki Polki* / **111**

Juliusz Słowacki, * * * [*O! nieszczęśliwa! o! uciemiężona!...*] / **112**

Cyprian Norwid, *Pieśń od ziemi naszej* / **112**

Cyprian Norwid, *Język-ojczysty* / **114**

Maria Janion, *Ojczyzna jako sacrum* (fragment) / **114**

Zygmunt Krasiński, *Psalmy przyszłości* (fragmenty) / **115**

Juliusz Słowacki, *Odpowiedź na psalmy przyszłości Spirydionowi Prawdzickiemu* (fragmenty) / **116**

Juliusz Słowacki, *Uspokojenie* / **117**

Zygmunt Krasiński, [*Najbiedszy naród w historii ludzkości*] / **119**

Władysław Syrokomla, *W imionniku księżny Puzyniny – jako dalszy ciąg Jej wiersza: „Co jest ojczyzna?”* / **119**

11. Śpiewnik domowy

Maria Janion, *Trzy pieśni* (fragmenty) / **121**

Boże! coś Polskę (wersja romantyczna) / **123**

Czesław Zgorzelski, *Jak doszło do kariery piosenki w poezji romantycznej?*(fragmenty) / **125**

Juliusz Słowacki, *Pieśń konfederatów* / **126**

Gustaw Ehrenberg, *Szlachta w roku 1831* (fragment) / **127**

Konstanty Gaszyński, *Czarna sukienka* / **128**

Wincenty Pol, *Sygnal* / **130**

Kornel Ujejski, *Chorał* / **130**

Teofil Lenartowicz, *Duch sieroty* / **132**

12. W ogrodzie Pana Tadeusza

Ewa Graczyk, [*Dom*] / **133**

Julian Przyboś, „*Historia szlachecka*”, czyli *baśń* (fragmenty) / **134**

Tadeusz Żeleński-Boy, [*Historia złodziejska*] / **135**

Cyprian Norwid, [*Jedzą, piją, grzyby zbierają...*] / **137**

Juliusz Słowacki, [*Pan Tadeusz*] (fragmenty) / **138**

13. Poezja wieszczów. Słuchacze i czytelnicy

Henryk Markiewicz, *Rodowód i losy mitu trzech wieszczów (fragmenty)* / **140**

Aleksandr Puszkina, * * * [*Był tu wśród nas...*] / **141**

Maurycy Gosławski, *Do Adama Mickiewicza bawiącego w Rzymie podczas wojny narodowej (fragmenty)* / **142**

Zygmunt Krasiński, [*My z niego wszyscy...*] / **143**

Juliusz Słowacki, *Beniowski (fragment)* / **144**

Juliusz Słowacki, * * * [*Bo to jest wieszczka najjaśniejsza chwala...*] / **145**

Zygmunt Krasiński, * * * [*Bóg mi odmówił tej anielskiej miary...*] / **145**

Maria Janion, *Zmierzch paradygmatu (fragmenty)* / **146**

Jarosław Marek Rymkiewicz, [*Polskę mogli uratować tylko poeci*] / **148**